

דְּרָשָׁתִּי קִרְבָּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • השיעור נמסר בבית הכנסת פרי מגדים, צפת ת"ו • במוצ"ש פרשת מטות-מסעי, תשפ"ו

פתיחה: משה רבנו מוסר נפשו למלחמת מדין

"וידבר השם אל משה לאמר, נקום את נקמת בני ישראל מאת המדינים ואחר תיאסוף אל עמך". כותב הילקוט שמעוני: אם רצה משה רבנו שלא למות – לא מת. למה? שהקדוש ברוך הוא תלה את מיתתו במלחמת מדין. משה רבנו, יכל לומר: בעזרת השם עוד שלושים שנה אני אלחם מלחמת מדין, והיה זוכה לחיות עוד שלושים שנה. ומשה רבנו, לא רק שלא דחה, אלא הוא אמר "החלצו לכם", והתרגום מתרגם "תזדרזו". המדרש תנחומא כותב: נתאוהו משה רבנו לנקום נקמת השם במדין. היתה לו תאוה – איך אני יכול לנקום בהם. ומשה רבנו מסר את נפשו, ויותר כביכול על חייו. אבל מכל מקום הוא לא הלך להילחם. וישלח – את מי הוא שלח? את אנשי הצבא ואת פנחס בן אלעזר. כותב המדרש (מ"ד): למה הוא לא הלך? הרי אלוקים אמר לו: 'נקום' – משמע אתה בעצמך. אמר לו מכיוון שאני, משה רבנו, גדלתי במדין, אין זה ראוי שאני אלך להילחם במדין.

הכרת הטוב: "בור ששתית ממנו מים אל תזרוק בו אבן"

איפה הכרת הטוב שאני חייב להכיר טובה למדין? כמו שאומרים: "בור ששתית ממנו מים, אל תזרוק בו אבן". ככה מביא המדרש רבה. משה רבנו מבין: אני אמור לדאוג להכל, נכון, אבל אני לא. למה לא? כי אני צריך להכיר טובה על מה שמדין זיכו אותי, שאני הייתי במקום שלהם. כן, נכון, ישר כח, הם זיכו אותך במקום הזה, אבל כנגד זה נהרגו – עשרים וארבעה אלף יהודים. אז מה תאמר לי, תשמע, אבל הם אירחו אותי שם? אבל הם אנשים רשעים, מושחתים.

ואף על פי כן, משה רבנו הבין שיש מצוות הכרת הטוב. איזה דבר מבהיל, עד כמה המידות של האדם – ככל שהוא משפץ אותן, ככל שהוא גדל איתן – שיא הקדושה של האדם.

מעלת הבושה: קמצא ובר קמצא

אותו דבר קמצא ובר קמצא. אני לא יודע אם יש כזה אדם מושחת יותר מאשר בר קמצא. לנסוע מפה לרומי – זה לקח איזה חצי שנה. תגיד, חצי שנה לא נרגעת? הוציאו אותך מהסעודה, בסדר, זרקו אותך מכל המדרגות – מאז עבר חצי שנה. אני לא מבין, עד שהגעת לקיסר הזה, עוד לא נרגעת? לא, לא נרגע. לקח עוד שנה עד שהוא הגיע עם הקרבן, ואת הקרבן לא הקריבו. יפה מאוד. והוא חזר עוד חצי שנה. איזה אדם מושחת זה האדם הזה. שנה וחצי אומר: אני חייב להתנקם בהם. זה צריך להיות אדם מאוד מאוד מושחת.

ובסוף איזה אסונות היו. ובסוף מה הגמרא מסיימת? אמר רבי אלעזר: בוא וראה כמה קשה הבושה, שהרי עזר הקדוש ברוך הוא וסייע ביד בר קמצא להחריב את ביתנו ולשרוף את היכלנו וגלינו מארצנו. בוא וראה כמה גדול כוחה של הבושה. בושה של איזה אדם מושחת שהתבייש. ואף על פי כן בורא עולם שומר על הכבוד שלו. הבושה הזאת שהוא ראה שחכמים נוה להם עם זה, מזה נחרב בית המקדש.

"אף אחד לא אמר לי שהוא מתבייש"

סיפר איזה בחור שקרא לו ראש הישיבה [אני חושב שייבת מיר, כמדומני שזה היה עם הרב שמואל ברנבוים] ואמר לו: תשמע, אתה יודע, ניסינו איתך שלושים פעמים עוד ניסיון ועוד – ולא הולך, קח את החפצים, תלך הביתה.

אמר לו הבחור: הרב, אתה יודע, אני אגיע הביתה ואני מאוד אתבייש מההורים שלי. לא נעים לי מההורים, אחותי ציפי הקטנה תשאל: מה, אמא, מה מוישה עושה פה? לא נעים לי, כבוד הרב, אני אתבייש מאוד. אמר לו: אה, תתבייש? אם תתבייש – תישאר פה בישיבה. אמר לו הבחור: הרב, אני לא מבין אותך. כל בחור שאתה זורק אותו מהישיבה הוא מתבייש, מה חשבת שהוא שמח? אמר לו: כן, אבל אף אחד לא אמר לי שהוא מתבייש. אתה היחיד שאמרת שאתה תתבייש. ותראה – בית המקדש נחרב רק בגלל הבושה. לכן איפה שיש בושה, אני שם לא יכול להיות.

הסיפור הגדול: המקווה בכפר שליד פריז

סיפר הרב צבי נקר: שמעתי את הסיפור הזה מהאדם בעצמו. יש איזה יהודי אחד – יש לו קרן חסד שקוראים לה "ישמח משה". לרב הזה קוראים הרב חיים טובי זצ"ל. הוא נפטר כ"ו בניסן תש"פ.

הוא היה מסתובב בכל מקום כדי להחזיק את קרן החסד שיש לו. הוא הגיע לאיזה מקום בצרפת, ואמר לו שיש איזה כפר, שעה נסיעה מפרז, שהאנשים שם מאוד מאוד חמים ונדיבים.

הגיעתי למקום, באמת כמו שאמרו. אנשים חמים, טובים, תורמים. נשארתי שם כמה ימים. בשבת התארחתי אצל רב המקום. אני רואה בביתו שיש איזה וילון ומאחורי הווילון אני רואה מרובע שסגור בבלוקים – סגור שם בבלוקים את הדלת ואת החלונות. שאלתי את הרב: למה סגור פה את... כאילו מה זה העניין שסגרת פה את הבלוקים.

דבר ראשון – בית כנסת, בית ספר, ומקווה

אמר לו הרב: אני אספר לך מה שהיה. אני גרתי בארץ ישראל. יום אחד פגשתי מישהו מצרפת, והוא אמר לי: הרב, אני גר באיזה יישוב, אין שם כלום. אמרתי לו: מה פירוש אין כלום? לא בית כנסת, לא מקום לימודים, אנחנו כולם יהודים אבל אין לנו כלום. הרגשתי שיש לי שליחות. והלכתי לשם כדי לקרב יהודים, דבר ראשון הקמתי בית

כנסת. עברתי ממקום למקום ודאגתי שכולם יבואו להתפלל. פתחנו בית ספר לבנים, לבנות – ולאט לאט, ברוך השם, הכל פורח.

הכל היה טוב חוץ מדבר אחד. מקווה – לא היה לנו מקווה. בשביל מקווה צריך לנסוע לפריז, שעה נסיעה הלוך ושעה חזור. היו לנו בעיות בשבת, בחגים, וגם אנשים קשה להם לנסוע שעה. החלטתי שאני הולך להקים מקווה בחצר של הבית שלי, והתחלתי לבנות, אבל כל דבר שעשיתי, על כל צעד הבאתי רבנים, את הדעות הכי מחמירות שיכולים להיות. לקח לי שלוש וחצי שנים לבנות את המקווה.

ובגלל שפה היה לי דלת שאני יורד לחצר, וגם חלון שאני יכול לראות את החצר. בגלל שבניתי מקווה, זה כבר לא הכי נעים, פשוט סגרתי את המקום. ומי שרוצה יכול להיכנס מסביב.

הבן העשירי

ברוך השם, עד בניית המקווה זכינו בתשעה בנים. כל כך ציפיתי לבת, אבל בת לא הגיעה. ברוך השם, כשבננה המקווה היו בשורות טובות. אמרתי: יופי, תודה להשם. ובלידה עשירית – נולד עוד בן. ברוך השם, עשרה בנים. לבן העשירי קראתי שלמה. אבל הבן הזה, איך שהוא נולד, התמלא הבית אורה, היה כזה שמח בבית. אני ואשתי היינו כל כך קשורים לילד הזה, משהו שאי אפשר לתאר.

הטרגדיה

לא יודע באיזה גיל זה היה. שבת אחת חיפשנו את הילד הזה בבית. אשתי קוראת לו: שלומ'לה, שלומ'לה – לא נמצא. מסתובבת פה, מסתובבת, היא רואה שהדלת של המקווה פתוחה, נכנסה, רואה ששלומ'לה – לא יודע מה עשה שם, אולי נפל, היה כבר קצת גדול, היה בגיל שלוש – בתוך המקווה עלה לשמיים.

כמה שאנשים באו וניחמו, לא יכולתי להתנחם. עליתי לכל הגדולים בצרפת, גם בארץ ישראל, כולם דיברו, סיפרו מה שסיפרו, אבל להתנחם לא יכולתי. אין, הקשר הנפשי שלי עם הילד הזה, ועוד הכאב שכאב לי – הסיפור של נחוניא חופר שיחין (יבמות קכ"א): שהבת שלו נפלה לתוך הבור של המים, ואמר לו רבי חנינא בן דוסא: אל תדאג, היא תעלה. לא ייתכן שבאותו דבר שהצטער הצדיק בו – יכשל זרעו. לא יכול להיות. אני בניתי מקווה, ובמקווה שלי התינוק, הבן שלי, נפל.

החלום: בעל התוספות

עבר איזה זמן, ויום אחד אני ישן בלילה, מתגלה אליי איזה מישהו מבוגר מאוד, זקן, כולו אור על הפנים, ואומר לי: אבא, תפסיק לבכות, תירגע אבא. אני אומר לו: מה אבא? אתה יכול להיות סבא שלי, ואתה אומר לי אבא? אומר לי: לא, אבא, אני אני שלומ'לה שלך.

תשמע אבא, רציתי להגיד לך: אני מבעלי התוספות. ונהרגתי בצרפת על קידוש השם. כל מקום שהגעתי למעלה בשמיים, נפתחו כל השערים. חוץ ממה שהייתי שקוע בלימוד, חוץ מכל הדברים האלו, חוץ ממה שהייתי קדוש – נפתחו כל השערים.

חוץ מהיכל אחד שלא מסכימים להכניס אותי. בהיכל הזה נכנס רק מי שטבל לפני הקבורה שלו. ומכיוון שבהלכה כתוב שמי שמת על קידוש השם וכולו מלא דם, קוברים אותו עם הדם שלו, עם הבגדים שלו, כי זו הזכות שלו – אז מה אני אעשה? אמרו לי: נכון, אתה יכול להיכנס בכל ההיכלות, אבל בהיכל הזה אין מה לעשות. פה חייב להיכנס רק מי שטבל לפני הקבורה שלו.

ואמרתי: אז מה עושים? בחרו בך, אבא, שאתה בנית מקווה בהכי מחמיר, המקווה הכי טהור מכל המקוואות – בחרו בך שהנשמה שלי תרד אליך. זהו, נגמר התיקון, אני עליתי למעלה.

שלושה דברים ושני סימנים

תראה אבא, לבוא אליך בחלום שלא תדע – זה צער שאי אפשר לתאר אותו. הנפטר לא יכול לרדת פה לעולם, זה צער גדול לנפטר, מאוד מאוד. באתי אליך אבא בגלל שלושה דברים.

אחד – אני חייב לך הכרת הטוב. אצלך גדלתי בבית והייתי אצלך שלוש וחצי שנים. ואני רוצה להגיד, תדע לך אבא, הכרת הטוב בשמיים זה מאוד מאוד גבוה.

דבר שני – באתי אליך בגלל שאתה בנית מקווה ועשית זיכוי הרבים. זיכוי הרבים – הייתי מוכן לסבול כדי לבוא אליך שאתה עושה זיכוי הרבים.

דבר שלישי – שאתה תפרסם את הסיפור הזה ותגיד לאנשים שהעולם מסודר. גם מה שנראה להם שהעולם לא מסודר – העולם הזה מסודר לגמרי.

אני יודע אבא שאתה תתעורר מהחלום ותגיד "חלומות שווא ידברו". אני רוצה להגיד לך שני סימנים שהחלום הזה אמיתי. אחד – יבוא יום, אבא, ואתה תהיה חולה בעוד כמה חודשים, והרופאים יתיאשו ממך. אל תדאג, ביום בהיר אתה תקום, לא יהיה כלום. גם אם כל הרופאים יגידו שכבר יש קריסת מערכות ואין כלום – יבוא יום אתה תקום. דבר שני – תקפידו אתה ואמא לעשות כל יום שישי הפרשת חלה, ובעזרת השם בעוד עשרה חודשים תיוולד לכם בת. זה הסימן שהחלום הזה אמיתי.

התעוררתי מהחלום, אני בבוקר ממחר. אני רואה שגם אשתי מאוד מרגושת. מה? היא אומרת: שלומ'לה בא בחלום ואמר לי, אמא, תקפידו בהפרשת חלה כל יום שישי, וכך נזכה לבת. אתה רואה – יש לנו תשעה בנים בבית ונולדה לנו בת עכשיו. החלום הזה אמיתי. כמה הכרת הטוב בשמיים פותחת את כל השערים.

חזרה למשה רבנו: הכרת הטוב להורים

זהו מה שמשה רבנו הבין, גם כשאלוקים אמר לו "נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים" – אני לא. למה אתה לא? כי יש לי הכרת הטוב למדיין, אפילו שהמדיינים האלו רשעים גמורים.

כמה אדם צריך שיהיה לו הכרת הטוב להורים שלו? אנשים מסתובבים ברחובות וחושבים שההורים זה עוד איזה "מאן דאמר" יש הורים, בסדר, שיהיה. מי כבר אבא שלי? ומי כבר אמא שלי? לא רציני. בסדר, אמרו לי משהו לעשות, שיהיה, שיגידו.

תגיד לי, אתה נורמלי? איפה הכרת הטוב שלך? רק הכרת הטוב, לא שום דבר, בלי המצוה שיש בזה.

הכרת הטוב לראש הכולל, לאשה

כמה אדם צריך להתחזק להכיר טובה לראש כולל. תגיד לי, אתה מגיע לכולל? מה אתה חושב, שלהשיג כסף זה קל? אדם נכנס לכולל ויש לו רק תלונות. אתה מכיר איזה אדם שאמר פעם אחת לראש כולל "ישר כוח"? אנשים רק מתלוננים כל היום. האדם דאג להביא לך כבר קמחא דפסחא. כן, אבל למה אני קיבלתי שני סוכר וחבר שלי קיבל שלושה סוכר? זה מה שיש לך להגיד? חוץ מזה אמרת מילה טובה? אמרת ישר כוח? לא אמרת כלום. אני לא מבין, אדם מסתובב בעולם ולא יודע להכיר טובה.

וכמה אדם צריך להכיר טובה לאשתו? אוהו. לפי הפרצופים רואים כמה אכלתם היום. אכלתם היום שלוש סעודות, אני מאמין, ועוד גלידה ועוד עוגה, ומה עוד? נו, ומה עוד? תגיד, אמרת איזה מילה טובה? בטח אמרתי – כן, כמי שכפאו שד אמרת את זה. תגיד, פעם אחת כמו שצריך.

קיבלנו מבעלי התוספות, שלהכיר טובה זה כרטיס כניסה לכל ההיכלות למעלה. אדם חייב לדעת להכיר טובה. היינו חוסכים את כל הגלות שיש לנו היום, רק על זה שאדם יודע להכיר טובה.

החסד חוזר: הרב שחר שער והבחור אליהו

סיפר הרב שחר שאער שליט"א, הוא מנהל של רשת גנים של חב"ד ברחובות.

יום אחד קיבלתי טלפון מאיזו אישה. היא אומרת: אנחנו משפחה ברוכת ילדים, שלושה עשר ילדים יש לנו בבית, אין לי מאיפה להביא להם אוכל. הלכתי לרשום את הילד שלי 'אליהו' בגן, אמרו שצריך לשלם דמי שכלול, אבל אין לי כסף. אם אתה יכול להכניס את הבן שלי לגנים בלי לשלם, כי באמת אין לי. במקרה הטוב אני דואגת להביא לילדים שלי ארוחת בוקר, צהריים, ערב – הכוונה פרוסה עם ממרח. זהו, זה מה שיש. ואני עובדת כל השבוע כדי להביא לילדים שיוכלו בשבת חתיכת עוף. בעלי חולה ואני בבית מטפלת לבד, לבד. אם אתה יכול לרחם...

הוא אמר לה: אני אבדוק, אני אתן לך תשובה. אחרי יומיים אמר לה: דיברתי עם... וזה הסתדר. את יכולה לרשום אותו, ובעזרת השם הכל יסתדר.

שלוש שנים עברו, היא מתקשרת אליי: שלום, הבן שלי עכשיו עולה לתלמוד תורה, אין לי מאיפה לשלם שכר לימוד. אם אתה יכול לדבר עם האנשים... אומר הרב שחר שאער: התקשרתי למנהל, דיברתי איתו, אמרתי לו כך וכך הסיפור, המנהל שמע, וקיבל את הבן.

שמונה שנים, מתקשרת אליי עוד פעם האישה הזאת: הבן שלי רוצה להתקבל לישיבה באור יהודה, לישיבה מאוד טובה, אבל צריך לשלם שכר לימוד. אין לי מאיפה לשלם. אם אתה יכול לדבר עם ראש הישיבה שיקבל את הבן שלי בלי שכר לימוד. התקשרתי לראש הישיבה, אמרתי לו: תשמע, ילד פרח, פרח, משהו משהו. אבל זו המציאות... אמר לו ראש הישיבה: אני אעשה לו ריאיון, מבחן, אם באמת זה בחור טוב, נלך על זה. ראש הישיבה בחן אותו, עשה ריאיון – באמת בחור נפלא ביותר, קיבל אותו.

הצלה במקווה

שלוש שנים עברו, הבחור הזה אליהו – שיעור ג' ישיבה קטנה. יום אחד הרב שחר הזה אומר לאליהו: אם אתה יכול ללכת עם אבא שלי למקווה, אבא שלי מבוגר מאוד, אני מפחד עליו. אם אתה יכול לקחת אותו למקווה. אמרתי לו בסדר.

הלכתי, וקראתי לעוד איזה חבר שיבוא איתי. נכנסנו לתוך המקווה, ואני אמרתי לאבא שלו – קוראים לו הרב שמעון – אמרתי לו: הרב שמעון, מטעמי צניעות, הרב ייכנס לבד, אנחנו מחכים לרב פה. טוב, הוא נכנס. אני, מחכה דקה – אני שומע שקט. עוד דקה... אני אומר: הרב שמעון, הרב שמעון! אין קול ואין עונה.

נכנסתי – מה שהתברר, שהתרמוסטט של החימום התקלקל, והמקווה בער באש. היה חם מאוד, כשהוא נכנס בפנים האדים עלו לו לראש, הסתחרר ונפל לתוך המקווה. אליהו הזה אומר: קראתי לחבר שלי, רוצ' תזמין הצלה! ואני קפצתי לתוך המקווה, תפסתי אותו וסחבתי אותו כמה שאני יכול במדרגות, בכל הכוח. ובאמת משמיימים היו שם כמה אנשים של הצלה שהגיעו. ממש היה נס גדול.

ברוך השם עבר בשלום, היה בבית חולים כמה ימים ואחר כך השתחרר בריא ושלם, תודה להשם.

"אבא שלי שילם עליו את הכל"

בשביעי של פסח החבדניקים עושים סעודת משיח. אז עשו סעודת משיח וגם מסיבת הודיה. כל אחד דיבר על הנס הגדול שהיה. אחרי סיימנו, קם הרב שחר, הבן של הרב שמעון הזה. אמר: תשמעו, אני שלחתי את אליהו שילך עם אבא שלי, ובסוף אליהו הזה הוא שהציל את אבא שלי.

אנשים חושבים שאליהו הזה היה ארבע עשרה שנים בשלוש מסגרות – בגנים, בתלמוד

תורה ובישיבה – בחינם. זה לא היה בחינם. אבא שלי שילם עליו את הכל. ובורא עולם גלגל שכשהוא ילך למקווה, אז אליהו יבוא איתו. אותו אליהו שאבא שלי שילם עליו ארבע עשרה שנים שכר לימוד, הוא אותו אחד שהציל את אבא שלי.

ללמדך שכשאתם עושה חסד, אתה לא יודע איך בסוף החסד הזה משתלם. ותגיד לאמא שהיא לא צריכה לשלם כלום, כי כבר אתה, אליהו, פרעת את כל החוב. אדם לא יודע, כשהוא עושה טוב לשני, כמה הוא משפיע בסוף על עצמו את הטוב שיש.

קדושתו של אהרן: "וראך ושמח בליבו"

הכהנים מברכים כל בוקר – "אשר קידשנו בקדושתו של אהרן".* אני לא מבין. תגיד לי, מי זה האהרן הזה, שהוא כזה ענק, כזה קדוש, שהוא יכול להשפיע קדושה על מיליארדי כהנים בעולם, מאהרן הכהן ועד היום? כמה כהנים היו? מיליארדי כהנים היו. אלוקים יכול להשפיע קדושה על כל העולם – תגיד, אהרן הכהן, איזה מנוע טורבו זה? איזה מנוע שאתה יכול להטעין את כל הכהנים בקדושתו של אהרן? זה צריך להיות משהו ענק.

וכולם אומרים "אשר קידשנו בקדושתו של אהרן". תגיד לי, מה זה קדושתו של אהרן? אני צריך לדעת. מה אהרן עשה שהוא קדושתו של אהרן? אה – כשהוא ראה את אחיו, "וראך ושמח בליבו". מה זה? אני לא מבין. אני לא ראיתי את אחי שישים שנה. אתה זוכר את אחיך הקטנצ'יק הזה, הקטן? הוא כבר נהיה משה רבנו, הוא כבר מדבר עם אלוקים, הוא יהיה במקומך. אז אהרן הכהן מה עשה? "וראך ושמח בליבו". שמח בליבו – איזה דבר גדול זה.

אה, איך זה נראה לנו? כשאהרן חיבק את משה רבנו ונישק אותו, איך זה היה נראה לך? שני אחים נפגשים אחרי שישים שנה, וזה נגמר פה. תגיד לי, זה גם קדוש או לא? קדוש? מה זה קדוש לקדושה? מה זה קשור ששני אחים נפגשים? אתה יכול להגיד לי, תשמע, זה אהבה ואחוה, שלום ורעות – זה מסתדר טוב. אבל קדוש, מה זה קדוש קדושה פה?

כל יום יש ברכה שמברכים אותך, שאם תראה את אחיך ותנשק אותו, אתה נהיה אדם יותר קדוש. לכן, כמו שדיברנו שבוע שעבר, בגלל זה, בגלל שנאת חינוס אין בית המקדש. למה? כי איפה שיש שנאה, אין קדושה. אתה שואל, מה קשור שנאה לקדושה? כן, כשאתה אוהב מישהו, אתה נהיה אדם קדוש.

"מקום שאוהבים אחד את השני – פה השכינה נמצאת"

סיפר הרב שלמה לוינשטיין שליט"א, מנהל תלמוד תורה בירושלים, סיפר לי: יש לי שני ילדים אחים בתלמוד תורה, אני אומר לך הרב, אם אני הייתי רוצה לברך את ההורים שיזכו לכאלו ילדים. זה ילדים שכמותם בתלמוד תורה עד היום לא היו, וגם לא יהיו. זה שני ילדים מחוננים, ברמה הכישרונית הם ברמה גבוהה מאוד. והם גם מאוד צדיקים, מידות טובות, אתה לא יכול להאמין. עוזרים לכולם, שמחים עם כולם, משהו לא בנמצא.

יום אחד אמרתי לאחד המלמדים: כשההורים יגיעו לאספת הורים, תגיד להם שהמנהל קורא להם במשרד. כשהגיעה אספת הורים, הגיעו ההורים, המלמד אמר להם: המנהל רוצה אתכם במשרד. הם הגיעו למשרד, המנהל אומר להם: אני רוצה שתגידו לי, מה זכיתם לכאלו ילדים? זה לא עוד ילדים, זה לא עוד איזה רמה, אתה יודע, יש רמה א' ויש רמה ב' – לא, זה משהו לא בנמצא. מה עשיתם? מה הזכות שיש לכם?

הבריחה מהמחלוקת

אומרת לו האם: אני אגיד לך. אנחנו גרנו בדרום הארץ. היינו קהילה מגובשת מאוד. ויום אחד פרצה מחלוקת בקהילה. עכשיו תראה, לי יש עבודה ולבעלי יש עבודה. אנחנו מתפרנסים שם, יש תלמודי תורה, מוסדות לימוד, הכל טוב.

פרצה מחלוקת. בעלי אמר: אנחנו אין לנו קשר למחלוקת הזאת, אנחנו מחכים בצד. אני אמרתי לבעלי: מה זה אתה בצד? מקום שיש מחלוקת לא נשארים פה. וביום בהיר ארגנו את הארגונים ועזבנו את המקום. ויתרתי על העבודה שלי, בעלי ויתר על העבודה שלו, ונסענו לירושלים, עזבנו את הכל.

הגענו לירושלים, לקח כמה זמן עד שהתאפסנו. אבל בורא עולם לא נשאר חייב. פתאום ביום בהיר אנחנו רואים שהילדים שלנו התהפכו מקצה לקצה. התהפכו! הם היו ילדים רגילים כמו כולם, וביום בהיר בורא עולם החזיר לנו כאלו ילדים מחוננים, צדיקים, מידות טובות – על זה שברחנו מהמחלוקת.

הקדושה שבאהבה

זה כדי שאנחנו נלמד: איפה שתראה שיש שלום – הפירוש של המילים האלו הוא שאתה אדם קדוש. לא, זה לא רק שיהיה נחמד, שיהיה נעים. מקום שאתה אוהב את השני זה מקום קדוש. והשכינה איפה שרויה? "איש ואיש שזכו – שכינה שרויה ביניהם". איפה שרויה השכינה הזאת? מה עושים כבר בבית? בבית אוכלים, מתקלחים, מכבסים כביסה, שוטפים את הרצפה – נו, פה תהיה השכינה? כן! מקום שאוהבים אחד את השני – פה השכינה נמצאת.

והשם יעזרנו על דבר כבוד שמו, אמן ואמן.

* יש מדרש (תנחומא שמות כז) שאומר שעד אהרן ומשה, כל האחים רבו, הבל וקין, יצחק וישמעאל, יעקב ועשו, האחים ויוסף, ואצל משה ואהרן וראך ושמח בלבם, וע"כ זהו קדושתו של אהרן, ששמח כשאחיו נתעלה ממנו, הגם שהוא גדול ממנו.